

Huvudman

Friskolan Asken Aktiebolag (556748-1071)
info@friskolanasken.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Friskolan Asken och dess enskilda huvudman Friskolan Asken Aktiebolag i Strängnäs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 14 december 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2022 genomfört en tillsyn av Friskolan Asken i Strängnäs kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, grundläggande förutsättningar för skolenheten, förutsättningar för utbildningen vid skolenheten, styrning och utveckling av utbildningen, ägar- och ledningsprovning samt provning av ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen har den 14 december 2022 beslutat att förelägga Friskolan Asken Aktiebolag att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd, trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Friskolan Asken Aktiebolag har den 28 mars 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Friskolan Asken Aktiebolag har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd – beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i samband med redovisning av vidtagna åtgärder inkommit med flera beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång. Av besluten framgår att det finns tillhörande åtgärdsprogram och att besluten har fattats av rektorn. Av beslut om anpassad studiegång framgår omfattning och ämnen som den anpassade studiegången avser. Besluten om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång är fattade av rektorn. Vidare framgår av redovisningen att arton beslut om särskild undervisningsgrupp och tjugo beslut om anpassad studiegång har fattats under perioden 1 december 2022 till 15 mars 2023.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör. (3 kap. 11 § skollagen)

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får rektorns beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att särskilt stöd i första hand ska ges i den gemenskap eller gruppering där eleven vanligtvis ingår. Stödet kan om det finns särskilda skäl ges i en annan miljö om det finns bättre förutsättningar för eleven att

kunna tillgodogöra sig det. Vidare framgår att särskild undervisningsgrupp kan betyda undervisning i annan gruppering inom skolenheten eller undervisning i andra lokaler med annan personal. Åtgärden att placera en elev i en särskild undervisningsgrupp ska vara ett särskilt beslut som fattas av rektorn i samband med ett beslut om åtgärdsprogram. Innan beslut om särskilt stöd genom särskild undervisningsgrupp fattas ska samråd ske med eleven och elevens vårdnadshavare. Dokumentation och uppföljning ska ske på samma sätt som när det gäller andra stödåtgärder. Placeringen i särskild undervisningsgrupp ska regelbundet omprövas. Skolan måste också upplysa om möjligheten att överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd samt noggrant dokumentera vilka beslut som fattas i samband med placeringen. Uppföljning och utvärdering av de insatta åtgärderna ska ske med viss regelbundenhet och i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. (prop. 2009/10:165 s. 292 f)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan en fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (prop. 2009/10:165 s. 293 f)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet och studiero – utredning av ordningsstörande och olämpligt beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att fyra fall av ordningsstörande och olämpligt beteende har anmälts till rektorn och lika många fall har utretts under perioden 1 december 2022 till 15 mars 2023. Vidare framgår att personalen den 10 januari 2023 har informerats om skollagens krav om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i bland annat grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjorts sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling – arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att all personal den 10 januari 2023 har informerats om skollagens krav när det gäller skyldigheten att vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Till redovisningen har huvudmannen bifogat en presentation som användes vid informationstillfället.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan aktivt medverka till att motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. (Lgr 22, avsnitt 2.1)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling – planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Till redovisningen har huvudmannen bifogat en reviderad plan mot kränkande behandling, vilken är upprättad den 23 februari 2023 under medverkan av elever och personal. Planen innehåller åtgärder som ska genomföras under läsåret och bygger på kartläggning i form av bland annat trygghetsenkäter, trygghetsvandringar och elevsamtal. Vidare innehåller huvudmannens redovisning

en redogörelse över hur föregående års åtgärder i planen mot kränkande behandling har genomförts.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. (6 kap 6 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Av 6 kap. 8 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap 7 § skollagen)

Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen förutsätter att en redogörelse av hur föregående års åtgärder genomfördes kommer tas in nästföljande års plan mot kränkande behandling.

X Alexander Aleryd

X Catharina Björk

Föredragande

Signerat av: Catharina Björk

Beslutsfattare

Signerat av: Alexander Aleryd